

Základní škola a mateřská škola Družec, okres Kladno
Ke Kostelu 77, 273 62 Družec
IČO: 709 90 905

e-mail: zsms.druzec@seznam.cz

tel.: 312 691 022

Program proti šikanování ZŠ Družec

Program proti šikanování vychází z Metodického pokynu ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení č.j.24 246/2008-6 a je součástí školního Minimálního preventivního programu.

Je vypracován v souladu s platným zněním Školního řádu.

Cíle programu

Dlouhodobé cíle:

Vytvořit ve škole bezpečné, respektující a spolupracující prostředí, vytvářet dobré vztahy uvnitř třídních kolektivů a tím předcházet vzniku či šíření šikanujícího chování.

Střednědobé cíle:

Další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti problematiky vytváření dobrých vztahů, v práci s dynamikou skupiny či školní třídy, v podpoře a upevňování zdravých třídních norem a aplikace nových dovedností v každodenní práci. Celá tato oblast je klíčová pro prevenci šikanování ve třídních kolektivech.

Krátkodobé cíle:

Seznámení pedagogů, žáků a rodičů s krizovým plánem při šikaně a s dalšími skutečnostmi, které se této problematiky týkají (projevy šikany, možná pomoc při řešení apod.). Dále pak rozšíření komunikace s vychovatelkou školní družiny. Sjednocení postupů při řešení možných případů šikany mezi žáky.

Odpovědnost za plnění programu

Na tvorbě i realizaci programu se podílejí všichni pedagogičtí pracovníci a jeho koordinace je v kompetenci školního metodika prevence. Za realizaci a hodnocení programu odpovídá ředitel školy.

Aktivity školy v prevenci proti šikaně

Aktivity zaměřené na žáky

- monitoring - komplexní dotazník týkající se rizikového chování předložený žákům během září, října (součástí jsou i projevy šikany) – M. Kolář
- třídnické hodiny zaměřené na komunikaci a řešení aktuálních problémů kolektivu
- seznámení žáků s projevy šikany a s možnostmi řešení (informační letáčky, nástěnky ve škole, besedy, rozhovory, DVD....)

Aktivity zaměřené na pedagogy

- seznámení pedagogů s metodickým pokynem č.j. 24 246/2008/6
- tvorba Programu proti šikanování a seznámení všech pedagogů s krizovým plánem při výskytu šikany
- seznámení pedagogů s projevy a stádií šikany – formou besedy

Aktivity zaměřené na rodiče

- seznámení rodičů s projevy šikany a možnostmi řešení (nástěnky, letáčky, třídní schůzky)
- zveřejnění programu proti šikanování na webových stránkách školy
- spolupráci při řešení akutních problémů

Krizový plán řešení šikany

Tento plán je zásadní součástí Programu proti šikaně. Jeho úkolem je eliminovat či minimalizovat škody v případě, že k šikanování ve školním prostředí došlo.

S krizovým plánem jsou vždy na začátku školního roku prokazatelně seznámeni žáci a jejich zákonní zástupci.

Postupy řešení šikany

Účinné a bezpečné vyšetření šikany vychází z kvalifikovaného odhadu stadia a formy šikanování.

Každý projev chování připomínající šikanu je třeba oznámit výchovnému poradci, řediteli školy a společně si stanovit další postup.

Existuje rozdíl mezi vyšetřování počátečních a pokročilých stádií. Z tohoto důvodu je krizový plán rozdělen na dva typy scénářů, které jsou podrobně rozpracovány dále.

POČÁTEČNÍ ŠIKANA

Pokud zaměstnanec školy zjistí informace o počáteční šikaně je povinen postupovat dle následujících instrukcí:

- 1) Neprodleně **oznámit toto zjištění třídnímu učiteli nebo výchovnému poradci.**
- 2) **Následuje schůzka TU, výchovného poradce,** případně svědků z řad zaměstnanců školy, kde jsou dohodnuty další kroky.
- 3) Výchovný poradce a třídní učitel provede **rozhovory** s těmi žáky, kteří na šikanu upozornili a **s oběťmi**. Provede zápis (po domluvě s žáky). Tito žáci se nesmí k ničemu nutit, přesto je třeba upozornit na povinnost oznámení či překažení trestného činu.
- 4) Je dobré vyhledat další **svědky** a s nimi provést individuální rozhovory.
- 5) **NIKDY NEKONFORTOVAT OBĚTI A AGRESORY!!!**
- 6) Zajistit ochranu obětem. Oznámit stav věcí rodičům oběti a společně si domluvit dalším postupu. Nejvhodnější je osobní setkání s výchovným poradcem a třídním učitelem. Záleží na důvěře.
- 7) Při negativních dopadech na oběť doporučit rodičům spolupráci s odborníky např. pedagogicko-psychologické poradny, psycholog, psychoterapeut.

- 8) **Provést rozhovor s agresory**, případně je mezi sebou konfrontovat.
- 9) Oznámit stav věcí rodičům agresorů, nejvhodnější je opět schůzka s výchovným poradcem, třídním učitelem a zástupcem vedení školy.
- 10) Podle stupně provinění **agresora potrestat dle sankčního řádu školy**.
- 11) Důležitou součástí řešení šikany je **práce se třídou, ve které k šikaně došlo**. Provádí výchovný poradce ve spolupráci s třídním učitelem, popřípadě externí organizace pozvaná školou.

POKROČILÁ ŠIKANA

Jedná se o případ šikanování, kdy je naplněna skutková podstata trestného činu (provinění), nebo se jedná o podezření na takovýto trestný čin (provinění). Škola tuto situaci není schopna vyřešit sama, potřebuje součinnost se specializovanými institucemi a policií.

- 1) V první řadě je nutné zajistit **bezprostřední ochranu oběti** (první pomoc, případně přivolání rychlé záchranné služby, oddělení od agresorů).
- 2) **Kontaktovat** výchovného poradce a dohodnout si další postup.
- 3) VP kontaktuje **vedení školy a rodiče oběti a informuje je o události**. S vedením školy si domluví další postup.
- 4) Mezi tím je třeba zabránit agresorům na domluvě křivé výpovědi např. jejich oddělením od sebe, zajistit dozor dospělé osoby. Pokračovat v pomoci a podpoře oběti.
- 5) **Nahlášení události Policii ČR** – provede ředitel školy, případně metodik prevence.
- 6) Vlastní vyšetřování události.
- 7) **NIKDY NEKONFRONTOVAT OBĚTI A AGRESORY!!!**

- 8) Po dohodě s rodiči **oběti spolupracovat s dalšími institucemi a orgány**, zejména s pedagogicko-psychologickou poradnou, střediskem výchovné péče, orgánem sociálně právní ochrany dítěte, klinickými psychology, psychoterapeuty a to především v případě negativních dopadů šikanování na oběť.
- 9) **Potrestat agresora** s využitím běžných výchovných opatření. Postupovat podle Školního řádu školy.
- 10) **Dále pracovat s agresorem** (jeho náhled na vlastní chování, motivy, rodinné prostředí), v případě potřeby mu zprostředkovat péči pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče nebo jiných odborníků.
- 11) Důležitou součástí řešení šikany je **práce se třídou, ve které k šikaně došlo**. Provádí výchovný poradce ve spolupráci s třídním učitelem, popřípadě externí organizace pozvaná školou.

Vymezení odpovědnosti

Ředitel školy:

- odpovídá za tvorbu a realizaci Programu proti šikaně
- zajistí doplňování školní knihovny o literaturu týkající se rizikového chování žáků
- zajistí, aby pedagogičtí pracovníci, žáci, rodiče byli seznámeni s negativními důsledky šikanování
- zajistí vzdělávání pracovníků v oblasti šikanování a rizikového chování obecně
- je odpovědný za vyšetření podezření na šikanování, pokud oznámení učiní rodiče
- je odpovědný za oznámení případu, pokud naplnil skutkovou podstatu trestného činu Policii ČR

Výchovný poradce:

- připravuje a koordinuje tvorbu plánu proti šikanování
- spolupracuje s třídními učiteli a vedení školy při řešení krizových situací

- spolupracuje s okresním metodikem prevence, Policií ČR a orgány sociálně právní ochrany dítěte
- koordinuje práci se žáky v oblasti prevence rizikového chování

Třídní učitelé:

- prokazatelně seznámí žáky a rodiče s Programem proti šikanování
- na začátku školního roku informují žáky a rodiče na koho se obrátit při vzniklých problémech
- oznámí projevy rizikového chování ve třídě výchovnému poradci a spolupracují při jejich řešení
- v průběhu roku na třídnických hodinách diskutují s žáky o slušném chování a pozitivních mezilidských vztazích

Všichni pedagogičtí pracovníci:

- rozvíjejí pozitivní mezilidské vztahy
- v kritických situacích dají jasně najevo, že špatné chování nelze tolerovat
- nejsou lhostejní k projevům agresivity
- řeší okamžitě projevy rizikového chování (ve spolupráci s třídním učitelem a výchovným poradcem)
- orientují se v problematice rizikového chování, především šikanování

Vlastní aktivity školy v prevenci proti šikaně školní rok 2013/2014

– 1. pololetí:

září:

- v rámci jednotlivých předmětů:

Pravidla lidského soužití

Spor

Odmítnutí

Soužití v rodině

Stres a jeho důsledky

Postavení v rodině, funkce rodiny, člen rodiny, pěstounská péče

- Dotazník z knihy Michala Koláře: „Nová cesta k léčbě šikany“.

říjen:

- v rámci jednotlivých předmětů

Mezilidské vztahy

Soužití lidí

Národnosti, xenofobní chování

Rozdíly mezi jednotlivci

Vlastní názor a jeho uplatňování

- Jak chránit sám sebe – aktivity ve třídě

listopad:

- Duhová pohádka – program pro děti – prevence soc. patologických jevů
- v rámci jednotlivých předmětů:

Chování při vyučování a o přestávce

Pravidla a zákony

Dětská práva

prosinec:

- v rámci jednotlivých předmětů

Jiné národnosti

Soužití lidí

- Den bez šikany – Stůl usmíření

leden:

- v rámci jednotlivých předmětů

Netolerantní jednání

Porušování základních lidských práv

- Den bez šikany – Třídní strom